

**Опис педагогічного досвіду з роз'ясненням педагогічної проблеми,
над якою працює класний керівник**

Тема досвіду	Формування здоров'язберігаючих компетентностей на засадах розвитку життєвих навичок
Автор	Боса Тетяна Григорівна, учитель основ здоров'я СЗШ I-III ст. №1 смт Крижопіль Вінницької області
Сфера застосування	<p>Стан фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я підростаючого покоління є інтегральним показником суспільного розвитку, могутнім чинником впливу на економічний, культурний, обороноздатний потенціал країни. Педагогічні працівники мають великий вплив на учнів у формуванні здоров'язберігаючих компетентностей учнів, тому матеріали досвіду узагальнюються та поширюються на методичному об'єднанні класних керівників та рекомендований для роботи з учнями 5-11-х класів. Накопичені матеріали можуть використовуватися класними керівниками без обмежень. Дидактичні матеріали можна використовувати, враховуючи тематичні властивості виховних заходів та індивідуальні особливості кожної дитини.</p>
Актуальність	<p>Конституція України визнає життя і здоров'я людини одними з найвищих соціальних цінностей. Держава, яка, згідно з Основним Законом, несе відповідальність перед людиною за свою діяльність, зобов'язана забезпечити якнайповнішу реалізацію цих цінностей і, при цьому, вирішити завдання виховання здорового покоління, від чого значною мірою залежить стан продуктивних сил країни, її економічний, оборонний, інтелектуальний, духовний потенціал, ресурс розвитку суспільства.</p> <p>Ще в 1991 році в Україні набула чинності Конвенція ООН про права дитини. Виконання умов Конвенції, положень Всесвітньої декларації про забезпечення виживання, захисту й розвитку дітей вимагало цілеспрямованих дій української держави, всього суспільства щодо створення сприятливих умов для розвитку дітей.</p> <p>Всесвітня організація охорони здоров'я розглядає цю проблему не як суто медичну, а як комплексну. Здоров'я визначається як філософська, соціальна, економічна, біологічна, медична категорії, об'єкт споживання, вкладення капіталу, індивідуальна і суспільна цінність, явище системного характеру, динамічне, що постійно</p>

	<p>взаємодіє з навколишнім середовищем.</p> <p>Тому велика увага приділяється саме педагогічним заходам щодо формування здорового способу життя молоді та усвідомлення нею цінностей здоров'я. Саме у молоді роки (дитячому та підлітковому віці) відбувається сприйняття певних норм і зразків поведінки, накопичення відповідних знань та вмінь, усвідомлення потреб та мотивів, визначення ціннісних орієнтацій, інтересів та уявлень.</p>
Наукові концепції та теорії	<p>Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки</p> <p>Концепція національно-патріотичного виховання</p> <p>Заходи щодо реалізації національно-патріотичного виховання дітей та підлітків</p> <p>Рекомендації з реалізації політики щодо ВІЛ-інфекції у загальноосвітніх навчальних закладах України</p> <p>Стратегічне планування для формування навичок здорового способу життя</p> <p>Основні орієнтири виховання учнів 1-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України</p>
Основна ідея	<p>Сприяти формуванню здоров'язберігаючих компетентностей, здійснювати виховання на ситуаціях, близьких до реального життя, з урахуванням рівня розвитку дітей, їх потреб і проблем, враховуючи не лише актуальні потреби і проблеми, а й ті, що незабаром виникнуть у зоні найближчого оточення дітей, розвивати навички: думати, розуміти суть речей, осмислювати і вже на основі цього вміти шукати потрібну інформацію, практикувати її та застосовувати в конкретних умовах, формулювати та відстоювати конкретну думку, виховувати в учнів ставлення до власного здоров'я як найвищої соціальної цінності</p>
Технологія реалізації ідеї	<p>Здоров'язберігаюча компетентність розуміється як цілісне індивідуальне психологічне утворення особистості, спрямоване на збереження фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я – свого та оточення.</p> <p>Передбачає наявність у людини комплексу сформованих навичок, до яких належать:</p> <ol style="list-style-type: none"> Життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю: <ul style="list-style-type: none"> - навички раціонального харчування; - навички рухової активності; - санітарно-гігієнічні навички;

	<ul style="list-style-type: none"> - режим праці та відпочинку. 2. Життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю: <ul style="list-style-type: none"> - навички ефективного спілкування; - навички співчуття; - навички розв'язування конфліктів; - навички поведінки в умовах тиску, погроз, дискримінації; - навички спільної діяльності та співробітництва. 3. Життєві навички, що сприяють духовному та психічному здоров'ю: <ul style="list-style-type: none"> - самоусвідомлення та самооцінка; - аналіз проблем і прийняття рішень; - визначення життєвих цілей та програм; - навички самоконтролю; - мотивація успіху та тренування волі.
<p>Форми, методи, прийоми, засоби</p>	<p>Індивідуальні: бесіди з учнями та батьками, анкетування, надання консультацій батькам, відповіді на запитання учнів, участь у конкурсах.</p> <p>Групові: дискусії, дебати, мозкові штурми, рольові ігри, аналіз історій і ситуацій, виконання проєктів, творчі конкурси, круглі столи, тематичні лінійки, зустрічі з працівниками правоохоронних органів, соціальних служб, лікарями, лекції, участь у загальношкільних заходах, конкурси малюнків, виставки плакатів, тренінги.</p>
<p>Результат застосування</p>	<p>В учнів формується вміння приймати самостійно правильне, виважене рішення, дбати про своє здоров'я як найвищу цінність, ставитися до людей з повагою, толерантно поводитися у суспільстві, контролювати свої емоції та почуття, розвиваються навички ефективного спілкування, вміння розв'язувати конфлікти та співпрацювати; формуються навички дотримання санітарно-гігієнічних вимог.</p>
<p>Критерії ефективності</p>	<p>Система виховної роботи класного колективу.</p> <p>Створення сприятливої емоційної та психологічної атмосфери.</p> <p>Залучення громадських організацій.</p> <p>Співпраця з службами системи правоохоронних органів, службою у справах дітей, Центром соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді.</p> <p>Залучення до тісної співпраці батьків.</p>

<p>Наукові джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. 2. Декларація прав дитини. 3. Конвенція ООН про права дитини. 4. Закон України “Про освіту”. 5. Закон України “ Про середню освіту”. 6. Основні орієнтири виховання учнів 1-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України. 7. Концепція національно-патріотичного виховання. 8. Формування здорового способу життя: Навч.посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації державних службовців/ О. Яременко, О.Вакуленко, Л.Жаліло, Н. Комарова та ін. – К., Український інститут соціальних досліджень, 2000 – 232 с., 207 с. 9. Закон України „Про запобігання захворювання на синдром набутого імунodefіциту /СНІД/ та соціальний захист населення”, схвалений Постановою Верховної Ради України від 3 лютого 2004 року № 1426 – ІV. 10. Уроки здоров'я: методичний посібник/ Автор-упорядник Кириленко С.В.- Харків: Скорпіон, 2004. – 88 с. 11. Петрик О.І. Медико-біологічні та психолого-педагогічні основи здорового способу життя: Курс лекцій /Навч.посібник для студентів ун-тів та пед. ін-тів. – Львів; Світ, 1993. – 119 с.
<p>Висновки</p>	<p>Система діяльності класного керівника є дієвою та творчою, відповідає віковим особливостям дитини та її особистісним характеристикам. Класні керівники можуть використовувати досвід у своїй роботі, формуючи здоров’язберігаючі компетентності учнів.</p>